

Capitis motus

UPERIORI Libro, primæ secundæq; cervicis uerteræ constructio-
nem diffusè admodum persequentes, caput proprijs motibus, & secunda-
rijs moveri retulimus. Ut enim eleuato brachio cubitus unà attollitur,
ac eques cum equo promouetur, ita quoq; motam ceruicem caput neces-
sariò subsequitur. Ac proinde, quot proprijs motibus ceruix agitur, toti-
dem etiam secundarijs caput mouetur, ac ceruix quidem extenditur, seu
in posteriora uersus dorsum ducitur, & in anteriora flectitur, deinde u-
trinque ad latera, ad humeros scilicet etiam inclinatur, ut cunq; aut flexa aut extensa, erecta ue-
sit. Caput autem uno proprio motu, uel quiescente etiam ceruice flectitur, & extenditur, seu in
posteriora anterioraq; fertur, ad latera autem nō, nisi ceruicis beneficio agi potest, quandoquidē
immota rigidaq; ceruice, nemini ad humeros caput inclinare conceditur. Vt cūque id parum
rectè in Quarto de Administrandis sectionibus. Libro Galeno uisum fuerit. Ceterum præter
flexionē et extensionē, quas caput mea quidem sententia, repugnanteq; Galeni placito, super
primam ceruicis obit uerteram, alium etiam capiti motum superiori Libro largitum esse pro-
didimus, qui alter proprius capitis motus est, cuius ope inftar rotæ quodammodo, ad axem
circunducitur, siue flexum siue extensum cum ceruice, aut citra ceruicem fuerit, atq; hunc ad
secundam uerteram confici, contra Galeni dogmata dictum est. Quamobrem etiā nunc ope
repretium fuerit musculos omnes recensere, qui priuatis capitis motibus famulantur, & dein
de eos, qui ceruicis ductibus præsent. Quamquam rursus de ceruicis musculis, in dorsum mo-
uentium musculorum enarratione pertractandum erit, quos quā examulsum Galenus de-
scripserit, ex ipsius Libris discas, uelim. Ego enim suis uestigijs, si modò clare uereq; eos descri-
bere debeā, nequaquam perpetuò hæsurus sum, quāuis interim pro uiribus, ut & hincis Ana-
tomicorum coryphæus intelligatur, ad ipsius seriem me accingam. Primum itaq; sex musculo-
rum coniugationes, seu paria mihi ueniunt explicanda, quæ in posteriori ceruicis sede locata,
partim capitis, partim autem primæ ceruicis uerteræ motibus famulantur. Verum antea quā
ad horum enarrationem Galenus accessit, duo alia musculorum paria ex dissectionis serie præ-
posuit, scapulae motibus seruientia, quorum unum homines cum simijs communenanciscu-
tur id scilicet, cuius alterius lateris musculus in scapulae spinam, summum humerum, & latius-
culam clauiculae partem inferi dictus est. Altero autem pari homines destituuntur, cuius in
altero latere musculus ab occipitio enatus, ad altiore basis scapulae angulum in simijs pro-
tendi cōmemoratus est. Atq; hinc fit, ut id, quod nunc primum appellaturus sum, Galeno ter-
tia serie enumeretur. Primum itaq; capitis musculorū par duobus, utrinq; scilicet singulis cō-
stat musculis, originem ducentibus ex apice quintæ thoracis uerteræ spinæ, dein etiam ex
quartæ, tertiæ, & primæ uerterarū thoracis spinarū apicibus. Principium hoc, quā primum
ex quinta thoracis prodit uerteræ, acutum refert angulum, qui sursum tensus, sensim ita late-
scit, ut musculus ad tertiam secundāq; thoracis uerteram iam porrectus, adeo amplifficetur,
ut externum ipsius latus ē regione transversorum processuum earundem uerterarum consi-
stat. Musculi hanc seruantes latitudinē, sursum feruntur à quinq; inferiorum ceruicis uertera-
rum spinis (sed nimis quā leuiter) exortum assumentes. quando autē ad tertiæ ceruicis uer-
teræ spinam conscenderūt, quā hactenus toto progressu dexter sinistro coniunctus fuerit, u-
trinq; ab inuicē sensim magis magisq; tantisper abscedunt, quousq; transversa^c linea occipitijs,
ossis carnea lataq; insertione implantentur. Eius enim insertionis tanta est amplitudo, quan-
tum internum alterius musculi latus, à media occipitijs sede, & externum latus ab auris radice
remouentur adeo, ut insertionis amplitudo utriusq; musculi tanta sit, quātum ab una aure ad
alteram occipitijs est interualli, quod musculorū insertionē nō occupatur. Ceterum illius mu-
sculorum ab inuicem recessus forma, triangularis exacte uisitur, si modò unam lineam tran-
uersim ad occipitium, ab interno unius musculi latere, ad internū latus alterius duxeris, & de-
inde alias duas ab eius lineæ terminis, secundum utriusq; musculi internum latus, ad tertiæ cer-
uicis uerteræ spinam, ueluti ad trianguli uerticem porrexeris. Rursus singuli musculi^e trian-
gulari forma constant, si lineam secundum spinæ longitudinem ad occipitium usq; ductam,
unius lateris loco habueris, & secundi lateris uice, lineam secundum externum musculi latus
exporrectam, & tertijs lateris loco lineam, quæ transversim musculi insertionem ad occipitium
describit. Fibrae horum musculorum, à spinis uerterarum sursum oblique, quasi ad transuer-
sos superiorum uerterarum processus, tantisper ducuntur, dum simul omnes in occipitium
finiant.

Qui musculus
hoc Capite ex
narrandi.

Potissimum
de Admini-
strandis sec-
tionibus.

Primum par
musculorū aut
caput, aut pri-
mam uerterā
mouentium.

finiant. Præsentibus enim musculi, modicam prorsus
processus insertionem moliantur.^h Secundum mu-
secus multo in homine, quā canibus & simijs obser-
quartæ uerteræ thoracis uerteræ processibus, & in super-
quinque humiliorum ceruicis uerterarum transuer-
santur, & ad earundem uerterarum spinas procedē-
tantur. Deinde dexter sinistro committitur, & nusquā
ambo in occipitijs medium ampla insertionē innasci-
uniuersum spacium, quod inter externum musculorū
Præterea præsentibus musculi prorsus carni apparent,
gnum sit ostendentes. Attamen obliquas quasdam
inferiorum uerterarum processibus, ad superiorum
leuioribus censende sunt, neque adeo penetrant, ut his
re queat. Quamquam indubie Galenus nonnullos dis-
ris musculos tantum enumerasse, uerum quosdā qua-
uideatur testari, at hī fortassis ex illorū fuere albo, qui
In simijs enim & canibus (de quibus hactenus in hoc
xat utrinque musculum recensere, quandoquidem
bus, totidem ferè musculorum loco uterq; habendus
rum processibus exortus, & in earundem spinas inser-
hanc coniugationem, ac Galenus illam descripsit, aut
enim quā plurimi utrinq; musculi, serie multiplici in-
non tamen eodem modo omnes principium ducunt.
primum musculorum par subductum est, musculorū
dio transversorum processuum quintæ & quartæ thoracis
neus apparens, muris & lacertæ formam adipsicū
perrepat, carnosus esse definit, ac ueluti in teretis ter-
tus, qui maxillam humiliorum deorsum trahit, duobus
in ibi, quā musculus iste secundi paris caput mouen-
denuo esse incipit, quousque in occipitijs ossis medium
cum ipso alius coit musculus, ex septimæ ceruicis uer-
tus, qui sursum ascendens, carnosus quoque euadit, d-
insertionem commiscetur, unā cum illo in occipitium
dextri lateris musculi, lateris sinistri musculis cōtigit
uentur.^l Alius dein ceps occurrit, qui ueluti alterius la-
si secundæ thoracis uerteræ, & primæ etiam proces-
scitur, & sursum uersus exteriora oblique exporrectus
tio ad radicem^m mamillaris in capite processus, ualid-
consistit, secundo in canibus pari quodammodo respo-
processibus, oblique sursum ad spinas exporrecta, occi-
terioribus sursum intro oblique repentes. Atque ei-
um, in homine non semel in publicis sectionibus osten-
que in hoc coniugio quatuor musculos collocare, prorsus
illos ante carnem molem enarratos, & quartum, ipsi
nuo illam carnē in tot musculos subdividere propo-
tus insertionesq; uisuntur. At consultius fore arbitror
unum duntaxat utrinq; musculum numero statuerim
conformetur musculis, & omnes huius secundi paris
creati sint. Hoc enim (ut etiam primum par) capitis &
ficit extensionem, aut in posteriora ductum, quem du-
nantem perfici nequaquam ambigo. Si itaque muscu-
etiam, quā caput rectissime extendent, & si alternati-
ces reddentur. non enim extendent, sed circumuersio
uerteram perfici docuimus) famulabuntur. Ceterū
de capitis musculis sermonem audieris, & hæc nosti
perpenderis. Tercium par duobus gracilibus cor-
t mole correspondentibus. Ex secundæ enim ceruicis

h 11 tab. A.
B. & C. ad
G. 11 tab. T.
12, 11 B. 12
F. F.

117 tab. A.

h 11 tab. B.
117 tab. H. I.

117 tab. C.
117 tab. D.

117 tab. A. C.
ad D.

117 tab. E.
ad F.

g 1, 4, 11 fi.
ea. 6. li. 1. h.

117 tab. G.
G.

117 tab. A.
B.

117 tab. E.